

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України
щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою
статі та сексуальних домагань на робочому місці»
*(реєстр. № 9340 від 29.05.2023 р.)**

Законопроект розроблено з метою включення в Дисциплінарний статут Національної поліції України, затверджений Законом України від 15 березня 2018 року № 2337-VI (далі – Дисциплінарний статут), положень про запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці.

Враховуючи необхідність забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань у лавах Національної поліції, вважаємо за доцільне зазначити таке.

1. Законопроект розроблено на виконання пункту 32 Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р.

У параграфі 9 «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021 (далі – Національна стратегія), визначено перелік проблем, на вирішення яких спрямований цей стратегічний напрям, а саме: нерівність економічних можливостей жінок і чоловіків, розподіл сімейних обов'язків; існування розриву в оплаті праці жінок і чоловіків, у можливостях брати участь у політичному житті; існування гендерних стереотипів у суспільстві, випадків дискримінації за ознакою статі.

Також у параграфі 10 «Запобігання та протидія насильству за ознакою статі, експлуатації, торгівлі людьми» Національної стратегії проблемами, на вирішення яких спрямований цей стратегічний напрям, визначено: недостатньо ефективну систему надання допомоги особам, постраждалим від насильства за ознакою статі, торгівлі людьми, трудової та інших видів експлуатації.

Дисциплінарний статут врегульовує питання, що стосуються, зокрема, обов'язків керівників щодо підлеглих, заохочень як засобів підтримання службової дисципліни, накладення, виконання, оскарження дисциплінарних стягнень, проведення службових розслідувань, забезпечення поліцейському права на захист тощо.

Однак, у законопроекті пропонується внесення змін лише до тих положень Дисциплінарного статуту, які стосуються *обов'язків керівника* (щодо підлеглих у частині необхідності неухильного дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків), а також *складу дисциплінарних комісій*, створених для розслідування фактів, пов'язаних із дискримінацією за ознакою статі та сексуальним домаганням.

При цьому законопроект не містить пропозицій щодо врегулювання інших відносин відповідно до Дисциплінарного статуту, в яких можуть виникати ризики (проблеми), наведені в параграфах 9 та 10 Національної стратегії.

Зокрема, *законопроект не врегульовуються питання щодо:*

- дотримання правил недискримінації за ознакою статі під час застосування заохочень, накладення, виконання, оскарження дисциплінарних стягнень, проведення службових розслідувань;

- встановлення додаткових гарантій захисту особі, яка постраждала від сексуальних домагань на робочому місці, у тому числі під час проведення службового розслідування тощо.

2. Законопроект містить також деякі *техніко-юридичні недоліки*, а саме:

- пункт 7-1 статті 1 не узгоджується з назвою законопроекту в частині використання сполучника «та» або сполучника «чи», а також не містить посилання на сферу дії цього положення (на робочому місці та/або за його межами). Звертаємо увагу, що за характером вираження смислових відношень сполучник «та» має єднальну властивість, а сполучник «чи» має розділову властивість. Тому вбачається за необхідне уточнити формулювання, а саме: «...не допускати дискримінації, зокрема, за ознакою статі **та/чи** сексуальних домагань **на робочому місці та/або поза його межами**»;

- абзац 2 частини другої статті 15 також потребує уточнення в частині використання сполучників «та» або «чи»: «Службове розслідування, пов'язане із дискримінацією за ознакою статі **та/чи** сексуальних домагань, проводиться дисциплінарною комісією, до складу якої призначаються **за можливості** представники обох статей у рівному співвідношенні.»

Задля неухильного дотримання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці вважаємо за доцільне викласти абзац 2 частини другої статті 15 законопроекту в імперативній формі, оскільки запропоноване законопроектом формулювання цього положення, яке дозволяє сторонам регульованих відносин не завжди, а *за можливості* створювати дисциплінарну комісію в рівному співвідношенні представників обох статей, нівелює мету законопроекту.

3. Пункт 2 законопроекту потребує конкретизації в частині визначення строку набрання законом чинності шляхом встановлення відповідного проміжку часу між оприлюдненням закону та набранням ним чинності.

Конституційний Суд України в Рішенні від 15 квітня 2020 року № 2- р(П)/2020 відзначив, що в контексті принципу верховенства права важливим є встановлення при внесенні змін до законодавства розумного часового проміжку між офіційним оприлюдненням закону й набранням ним чинності.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*